

KALIBAN I JA

Dorja Habazin

Gledao sam njene masne prste kako u masna usta unose moje omiljene kekse i pomislio kako više nikada neću jesti. Bila je velika. Ogromna. Ispunila je čitavu fotelju i još malo prostora van nje. Mljackala je. Stalno.

Naslonio sam se, dišući, nadajući se da moj prijezir neće biti očit, da to gađenje koje sam osjećao ne samo spram nje, već spram čitavog ljudskog roda utjelovljenog u njoj, neće biti jako očito.

Progutao sam slinu, namjestio blokić na nozi i šarao po njemu, a ona je mljackala. To je potrajalo neko vrijeme.

„Fini su“, rekla je konačno. „Mhm“, potvrdio sam, nevoljko. Više mi ništa nikada neće biti fino, a nije da sam u startu bio neki gurman.

„Anđelko, hajdemo pričati“, gotovo sam je molio, sve samo da prestane lamatati tim jezikom po ustima. Oblizala se, zadnji put, kao da mi je htjela opaliti suptilan šamar.

Osim što nije. Bila je puno toga i na puno načina, ali nije bila podla. Izmučena, naivna, prestrašena, ali ne zla. Uvijek mi se vraćala s istim pitanjima: Zašto ju nitko ne voli? (Zato što nitko zaista ne voli debele ljude.) Zašto ne može prestati jesti? (Zato što nitko zaista ne voli debele ljude i debeli ljudi to znaju.)

Nisam imao puno klijenata.

Danas me Anđelka iznenadila novim: zašto je počela pušiti? E, tu sam već živahno okrenuo novi list bloka (mislim da sam taj potez vidio u nekoj američkoj seriji i učinio mi se štosan i profesionalan, jer ništa ne opisuje profesionalca više od hrpe papira i olovke, čak i ako spomenuti profesionalac na papiru crta vješala, ribe koje je vidio na uzbudljivom RTL-ovom noćnom programu koji prikazuje isključivo snimku malenog akvarija s tri glupe ribice i citate iz Igre prijestolja). Pravio sam se da zapisujem što mi govori (*Winter is coming*) dok je ona opisivala svoj put od hrane do cigareta.

Dala mi je sasvim dovoljno materijala da izgradim donekle uvjerljiv narativ te sam ju počeo uvjeravati da je cigareta falusni simbol. Oči su joj se širom rastvorile, imao sam dojam da sam je uvrijedio na nekoj razini. Zašto je ženama prihvatljivo da o seksu i muškarcima pričaju kroz veo romanse, držanja za ruke i dugih šetnji plažom, ali čim im netko kaže da sanjaju o muškim organima na javi to je odjednom žešći društveni *faux pas*? Naravno, da je preokrenula igru i pitala me pušim li ja, stavila bi me u poziciju u kojoj ne bih znao objasniti taj stav osim lažnim priznanjem da sam totalno gay dok skrivam šteke cigareta u regalu s knjigama. Nikad nisam naučio dobro lagati.

Nastavio sam objašnjavati svoju teoriju, namjestivši naočale nešto više na lice i spuštajući ton glasa u ohrabrujuć i smiren bas. „Govorite mi o želji za ljubavlju, no nije li to isto što i želja za fizičkom bliskošću? Ne želite mi valjda reći da se nadate da će netko razdvojiti ta dva svijeta? Muškarac? Nipošto. To vrijedi samo kod roditelja.“ Učinio sam stanku. „I kućnih ljubimaca“, dovršio sam, iako sam mislio poglavito na pse. Smatram da mačke boli ona stvar za njihove vlasnike, ali činilo mi se da bi objašnjavanje tog stava bilo nepotrebno zalaženje u detalje. Ispričavam se što sam s vama ipak podijelio tu digresiju. Možemo nastaviti.

Anđelka me pogledala, očima zeca pred farovima auta i znao sam da je tren da ju uljuljkam natrag u osjećaj sigurnosti. Ipak mi je bila jedan od rijetkih stalnih izvora moje slabe zarade. Ponovo sam namjestio naočale, pravio se da čitam s papira (*You know nothing Jon Snow*) i predložio joj da odustane od cigareta. Počela je nesigurno odmahivati glavom. Zatim sam predložio da cigarete uzme kao poticaj za veći trud u pronalaženju partnera i da se nagradi cigaretom nakon seksa. Šutjela je. Vidio sam da prijedlog nije našao plodno tlo.

„Dragi doktore“, rekla je, „ja ću biti valjda jedina koja nakon seksa prestaje pušiti“.

„Umrijet ćeš od raka pluća“, prešutio sam. Tješio sam je i pokušao nasmijati, misleći isključivo na novac koji donosi, a zatim je ispratio u hodnik zgrade i pozdravio riječima „Vidimo se sljedeći tjedan“. Otišla je, gegajući bokovima kroz sve uže stubište. Zvuk njenih teških koraka gotovo je nestao u prizemlju kada sam konačno zatvorio vrata stana.

Svjestan sam da sam grozna osoba. Nisam oduvijek bio takav, barem mi se tako čini. No možda samo nisam razmišljao o tome. Majka i otac su me voljeli, unatoč mojim pokušajima da ih od toga razuvjerim. Bio sam prosječan učenik do faksa, onda sam postao ispodprosječan,

čak i po standardima zabušanata. Upisao sam antropologiju i sociologiju, što je samo drugi način da svijetu kažem da nikada ne želim raditi. Negdje na drugoj godini shvatio sam da me ta izučavanja ne zanimaju ni najmanje i da mi se smjer u kojem je moj život krenuo čini kao spor odlazak u smrt, predomislio se i shvatio da želim raditi. Ispisao sam se, počeo tražiti posao i vrlo dugo uspješno bio neuspješan u pronalasku radnog mjesta koje bi me zadovoljilo što je, naravno, samo šifra za „Nitko me nije htio zaposliti“. Nisu ni mogli. Nisam imao nikakve kvalifikacije, nikakve vještine. Jezike nisam znao, računala sam poznavao površno, programe na njima još manje (čak je i ove retke netko prepisao da spriječi riječi ispisane masnom tintom da skliznu s papira). Svi traže diplome, a kad su se diplome dijelile, ja sam tražio nešto drugo.

Na kraju sam napravio ono što bi svaka razumna osoba napravila: falsificirao sam diplomu psihijatra i otvorio divlju ordinaciju duševnog savjetnika.

Vjerojatno se pitate kakav bi monstrum zarađivao na jadu i emocionalnoj bijedi ljudskih bića oko sebe. Iskreno, većinom su mi dolazili ljudi koji su duboko u sebi znali da nisu bolesni. Nisu to bili šizofreničari, podvojene ličnosti, PTSP-evci i slične jedinice s ozbiljnim problemima. Bili su to ljudi koji su samo htjeli čuti nečije mišljenje. Možda nisu vjerovali prijateljima. Možda su htjeli sačuvati tajnu (a tajne sam uvijek čuvao, unatoč lažnoj prisezi i struci). Možda su samo htjeli popričati s nekim, kao Anđelka. U svakom slučaju, siguran sam da kada su prvi puta ušli u moj ured apsolutno morali znati da nisam doktor. Sve ostalo je na njihovu dušu. Bila je to mala sobica, produžetak mog dnevnog boravka ograđen vrlo rudimentarnim paravanom čija je jedina svrha (osim nepotrebne privatnosti, jer sam živio sam) bila skrivanje pogleda na ostatak stana koji je bio bohemski neuredan. Kaotično dražestan. Renesansni inspirativan. Neuredan, drugim riječima.

Osim tih nekoliko sati dana potrošenih na prikupljanje sredstava za egzistenciju, većinu sam vremena provodio pred televizorom. Noćni program moj je najveći prijatelj. On je najveći prijatelj svakog samca koji nema fiksno radno vrijeme. Na njemu prebivaju, žive i napreduju takvi talenti kao što su već spomenute ribice (jedna od njih će dobiti Oscara u budućnosti, kažem vam!), reklame za magične spužve, klasična glazba, reprize repriza, obavijesti o održavanju etera i, naravno, pornići. Te sam noći sjeo i taman se uživio u novi nastavak uzbudljivog života akvarijskog podmorja kad je netko pokucao na vrata.

To je bilo čudno, no svjetlo je bilo upaljeno u stanu pa sam pomislio da ne može biti ništa loše. Logika mi nikada nije bila jača strana. Spustio sam već triput podgrijanu tjesteninu na kauč i u stanju poprilične razodjenutosti pogledao kroz špijunku. Nije bilo nikoga. Vratio sam se pred televizor.

Ribica koja strašno liči na Doru iz Potrage za Nemom jela je hranjivu prhut koja je plahutala oko minijaturnog plastičnog dvorca. Ona kuja zlatna ribica će joj uskoro preotet sve, znao sam.

Zvono na vratima ponovo se oglasilo. Ovog puta dvaput za redom, dulje i odlučnije. Sada sam već bio manje uplašen a više iznerviran. Špijunka je opet pokazivala prazan hodnik. Otvorio sam vrata i provjerio. Nema nikoga. Zaključao sam ih za svaki slučaj.

Zlatna ribica pojela je prhut i otjerala Doru. Jesam vam rekao. To kopile jednog će se dana toliko prežderati da će eksplodirati. Vjerojatno po Dori. Vjerojatno u Dorina usta i ravno u njene škrge. Eksplozija zlatnih iznutrica punih poluprobavljene prhuti prekrit će dušu i tijelo te nevine hrpice nemasnog mesa. Jer neki ljudi jednostavno nemaju sreće. Isto, izgleda, vrijedi i za ribe.

Zvono je zazvonilo treći, najdulji i zadnji put. Kada sam provjerio špijunku i okrenuo se od vrata, Kaliban je već bio u mojoj sobi. Sjedio je na mom kauču, gledao moje televizirane ribice i gadljivo vilicom prelazio po mojoj tjestenini i, kunem se, imao izraz lica koji govori „Ne mogu vjerovati da jedeš ovakva sranja“.

Pretjerujem. Nije baš imao lice. Mislim da je to bio samo pokušaj mog mozga da mi pomogne u shvaćanju. Bila je to tamna mrlja ispod još tamnije kabanice. Kiša kao da se slijevala niz njega cijelo vrijeme, iako nije kišilo već danima. Bio je konstantno mokar, gladak i sklizav poput vidre. Tamna voda kapala je s njega na moj kauč, na pod i vrludala gotovo životno prema svakom kutku prostorije. Crnilo se presijavalo pod slabim žaruljama. Rekao mi je da uđem u sobu, glasom koji je bio sasvim normalan promukao glas, recimo, kao Tom Waitsov. Ušao sam. Rekao mi je da sjednem. Sjedio sam nešto manje graciozno nego što sam ušao. Točnije bi bilo reći da sam se stropoštao u fotelju koju su inače nastanjivali moji pacijenti. Stvor je rezignirano gurnuo tanjur tjestenine na stranu, otkrivajući svoje bijele, uske prste koji su provirivali ispod kabanice poput krokodilske morske trave na svježem proljetnom vihoru

strastvene crne rupe. Ako imate problema s prethodnom usporedbom, to je zato što ne postoji ništa u prirodi s čime bi se stvor mogao usporediti.

Ogledavao se po sobi, a ja sam iskoristio priliku da se provučem iza fotelje do regala i izvadim cigaretu. Ma, kvragu, da ih izvadim sto! Vjerojatno je to zadnje što ću učiniti u životu. Petljao sam po polici, pokušavajući biti neprimjetan, što mi je uspijevalo kao nosorogu na modnoj pisti. Kaliban je usmjerio svoje šuplje lice meni i rekao, s nekim prikrivenim sarkazmom, „Znaš da su to falusni simboli, jel da?“

Da je imao lice izvukao bi ga u cerek. Nije mi bilo smiješno. Jedva sam uspio upaliti cigaretu i taj mi je mali uspjeh (a ipak tako heroičan u toj situaciji) dao snage da glasom toliko ispucalim da je zvučao gotovo kao Morseova abeceda upitam tko je on.

„Sin kanaanskog naslijeđa“, odgovorio je. Pogledao sam ga bljeđe nego prije, a sve prije je već bilo poprilično blijedo.

„Drugi“, nastavio je. Ništa.

„Humbaba“, rekao je već pomalo živčano.

„Levijatan. Golem.“ Nula bodova.

Uzdahnuo je kroz nešto što su nekad možda bila pluća i rekao, kao da je već umoran od ponavljanja jednog te istog, kao da ga ljudi na ulici konstantno zamjenjuju za slavnog glumca: „Ja sam simbioza pretkršćanskog, kršćanskog i panteističkog monstuarija, nositelj čudovišnog obrasca, onaj koji je čudovište, životinja, čovjek i bog u jednom, oduvijek i zauvijek, ja sam vrijeme i kraj vremena, riba i udica.“

To sigurno nikad ne čujete kad nekog na ulici zamijenite za Tarika Filipovića.

Po prvi sam puta u životu zaista iskreno poželio da sam više učio. Kaliban je, vidjevši da mi treba vremena (i rječnik i enciklopedija) da upijem što mi je rečeno, odmahnuo rukom i zavalio se na kauč.

„Čudno mi je da te moj posjet iznenadio“, rekao je nakon nekoliko trenutaka provedenih u gledanju ribica. Ostao sam nijem.

„Kako sam to trebao predvidjeti“, upitao sam sam sebe.

„Vrane inače prenesu jasnu poruku“, nastavio je.

„Kakve vrane?“ upitao sam, ovog puta na glas. Kaliban je izgledao nezadovoljno, no nisam mogao odrediti je li uzrok bila moje nepoznavanje čudovišne etikete ili nešto drugo.

„Vrane. Nisu čuo vrane? Jebemu sve...“ Podfrknuo je rukave i počeo ponovo vilicom mrljaviti po tjestenini, govoreći nadurenim tonom:

„Vrane su jučer trebale početi graktati u 3 sata ujutro i nastaviti s tim dok ne dođeš do prozora. Onda bi počele letjeti u cirkularnoj formaciji sve dok jedna sa tri oka ne doleti do prozora, pogleda te i kaže da će te sutra u ovo vrijeme posjetit vlasnik povijesti koji će pokucati tri puta i ući bez pitanja“.

„Tri oka? Kao u...“ krenuo sam izustiti o epizodi Igre prijestolja koju sam jučer gledao, ali Kaliban je već mahao glavom i bio iznerviran:

„Da, kao u Igru prijestolja“, rekao je kiselim glasom. „Više nikad neću radit s piscima. Koje su to budale. Kažem, lijepo mu kažem, 'George, ne smiješ spomenuti ništa od našeg razgovora' i on ode i napiše 7 knjiga o tome.“

„Još nije napisao šestu i sedmu“, kažem ja nesvjesno.

„Nije? Naravno da nije. Hrani se gore od tebe. I znaš što je najgore? Nemam nikakva autorska prava na te ideje. Nula. Ništa. Mogao sam bit bogat na Mallorci. Ali neee.“

Utihnuo je i nakon minute tihog razmišljanja rekao: „Tako ti je kad radiš za privatnika. Svi te jebu, vrane te ignoriraju iako su plaćene unaprijed...“ napravio je stanku, a onda promrmljao „valjda su imale posla.“

Nisam siguran zašto ljudi čudovišta, vještice, bogove, sva natprirodna bića uvijek nužno percipiraju kao pametnija od nas, kao nepojmljivu silu i inteligenciju. Dam se kladiti da negdje postoji bog koji se svako jutro probudi iznenađen što ima stopala na kojima može stajati i da negdje neka božica jednostavno ne može pojmiti koncept instant griza. Već ju vidim, bliješti se na oblaku, savršeno čista, zavodljivo moćna, lelujave kose i kože boje alabastera, okreće paketić nervozno i čita uputstva po peti put.

„Misliš da sam glup, zar ne?“ rekao je procjenjujući me pažljivije nego prije.

„Ja? Ne, zašto, šta?“

„Nema veze, svi vi mislite da ste pametni. Daj mi cigaretu.“

Ponudio sam ga. Smočila se čim ju je dotaknuo i mlohavo pala u već popriličnu lokvu koja se stvarala oko njega. Opsovao je. „Zato sam i prestao“. Crni valovi oko njegovih nogu upili su cigaretu koja je zauvijek nestala s površine.

Unatoč tom neuspješnom pokušaju da bude cool, učinilo mi se da sam gotovo pa uspio uspostaviti neki odnos sa natprirodnim bićem. Da sam licenciran psiholog, ovo bi me oduševilo, siguran sam.

„Nećeš pitati zašto sam došao?“ rekao je, gotovo umorno, prekidajući moje mentalne lovorike. O tome nisam stigao razmišljati, ali pretpostavio sam da će susret završiti mojom smrću. Na tren me zastrašilo koliko me malo bilo briga za vlastiti život.

„Krivo“, odgovorio je glasno, prije nego sam uspio išta reći, „ovdje sam da ti pomognem. Ne...“, razmislio je. „Ovdje sam da ti dam savjet koji možeš i ne moraš poslušati. Htio bih duljiti, jer su me ove ribice zainteresirale, ali imam još ljudi za običi, pa neću.“

Zlatna ribica se nezgrapno podrignula.

Ništa od toga nije me ni najmanje zainteresiralo. Mozak mi je bio pusta poljana ispunjena apatičnim ovcama.

„U tome i jest problem. Ta vaša generacija, svi vi, ništa vas ne zanima. Ništa ne radite. Ne stvarate STVARNE stvari. I pod time ne mislim na tehnologiju, arhitekturu, medicinske aparate, oružje... To je u redu, ako vam je potrebno i ako ih koristite odgovorno. No ne stvarate ništa što vas ushićuje. A ništa vas ne ushićuje, jer ste izgubili sposobnost za to. A to je naša greška.“

I dalje nisam bio ni zainteresiran ni ushićen, no Kaliban je ipak nastavio.

„Zapravo su vas hipiji zeznuli. Njima smo dali previše ushićenja, pa nam se odbio o glavu. Onda smo zaključili da je možda bolje držati vaš ushit na nekoj vrsti rastezljivog lanca, ali nismo shvatili koliko će to uništiti vaš duh. Malo-pomalo počeli smo ukidati sve više aspekata vaših iskrenih, dubokih emocija. Snova. Nada. Sveli smo vas na generaciju redara i kućepazitelja, no

to nam nije bio cilj. Cilj je bio, oduvijek i zauvijek, čuvanje vas, jer ste destruktivniji od termita.“ Nasmiješio se, preko volje.

„Iskreno, mislim da vam je cijela ta priča sa slobodnom voljom jako glupa. Tko god da vam je to dao...“ Nije dovršio, samo je odmahnuo glavom.

„U svakom slučaju, mi vam to ne možemo oduzeti. Ali pokušat ćemo vam vratiti ono što smo vam dužni. Sloboda izbora uvijek će biti vaša, a sada ćete toj slobodi moći slobodno dati i srž onoga što jeste ...vaše osjećaje.“

Bio sam nijem, ne znajući trebam li i kako reagirati na ove informacije. Nisam bio siguran da shvaćam što mi želi reći. Okrenuo je pogled od mene i oboje smo neko vrijeme promatrali ribe. Plivale su besciljno u tom malenom akvariju, bez nada u nešto veće, bez šanse da se promijene. Slijedile su ucrtan teritorij slijepo.

„Shvatit ćeš jednom, ako poželiš“, rekao je. „Od danas nadalje ostajete sami. Sutra idem na godišnji.“ Bacio je još jedan pogled na televizor i rekao:

„Snimi mi ove ribice, zanima me finale sezone.“

Nešto je u toj rečenici bilo zastrašujuće, toliko da sam se uhvatio rukom za regal i pokušao se privinuti uz njega. Nevidljiv, ali jak vjetar povukao je sav zrak iz prostorije, poput vakuuma.

Kaliban se nakašljao, istegnuo ramena i vrat, a zatim je ustao, uzdahnuo, tako glasno da je moglo biti samo zloslutno, tako koncentrirano kao da je upio svu energiju svijeta u taj jedan pokret i pogledao ravno u mene. Glava mu je sezala do stropa, činilo se, možda čak i dalje od stropa. Kada je raširio ruke one su stvarale krug oko mene, iako mi se nije približio. Crne kapljice koje su močile stan sada su bile posvuda. Odvajale su se od njegove kabanice, kapljući prema gore, kao da je gravitacije nestalo. U trenu su ispunile čitavu prostoriju, svaki kutak, svaki atom, ušle su u mene, u Kalibana, u televizor, u tjesteninu i u ostatke Anđelkinih kolačića. Osjetio sam plavo svjetlo, iako više ništa nisam mogao vidjeti. Gušio sam se. Gušio me Kalibanov glas, kao paralizirajuć san, dok je postajao sve nerazgovjetniji i bliži. Nije bilo riječi, samo nenasnosna, srcedrapajuća buka koja para uši, vene i dušu. Obavila me u potpunosti.

Ne znam koliko je to trajalo, doimalo se kao vječnost i trenutak istovremeno, ali prestalo je kada sam odnekuda, ne znam iz kojeg dijela tijela i kojom motivacijom uspio povući dah. Sa zrakom koji je ušao u mene, Kaliban, njegove kapljice i ruke nestali su.

Počeo sam kašljati, gotovo nekontrolirano, a zatim, nesvjestan svojih pokreta jednostavno pao na kauč i onesvijestio se.

*

Probudilo me zvono na vratima. Dok sam se pokušavao razbuditi, svjetlo mi je paralo zjenice. Jedva sam uspio shvatiti da je jutro, ali disao sam i zaključio da je to vjerojatno dobar znak. Lažem, zaključio sam da je to odličan znak, ali zvono mi nije dopustilo da razmislim zašto je odličan. Otvorio sam vrata, no nije bilo nikoga i to je u meni izazvalo neodređen sentimentalni osjećaj. Izišao sam na hodnik. U daljini se čula buka, neodređeno vesela, a ipak neobična.

Spustio sam se bosonog, još u boksericama, na ulicu. Bila je prazna. No zvuk je i dalje dopirao iz svih smjerova i uzdizao se nad krovovima. Sunce je sjalo, na nebu je bilo nekoliko benevolentnih oblaka kojima ni na kraj pameti nije bilo da danas rade išta osim lebdenja.

Vratio sam se u zgradu i krenuo prema stanu, i dalje zbunjen, i dalje ne shvaćajući trebam li vjerovati i kojim osjetilima. Pred vratima mog stana stajala je starija gospođa, pretpostavljam susjeda, ali nisam se trudi upoznati ih, pa je samo na pretpostavci i ostalo. Bila je namrštena dok je gledala moje bokserice i bose noge, očito nezadovoljna modnim izričajem.

„Gospon, jel vi to čujete?“

„Smijeh? Da.“

„Meni se čini da su to okupatori“, reče odlučno.

„O, da. Sto posto. Neprijatelj nikad ne spava.“ rekao sam, a onda nastavio u šali: „Kako možete prepoznati neprijatelja?“

Nije mi odgovorila i nije izgledala kao da ju je briga, pa sam s nešto manje duha rekao: „Po podočnjacima“, i otvorio vrata stana. No sjetio sam se nečega i zaustavio susjedu koja je bila na odlasku:

„Jeste li možda noćas čuli nešto...“ nisam se mogao sjetiti riječi koju tražim, „čudno?“

Nije me shvatila, iako sam u njenom pogledu uhvatio tračak sumnje, a nisam ni ja sebe, iako je moj tračak sumnje već postajao debela masna traka koja me usmjeravala ka nečemu što je samo mogao biti odgovor, pa sam nijemo kimnuo i ušao u stan koji, odjednom, nije bio ono što sam želio.

Bio je moj, u to sam bio siguran, ali nije pripadao meni kakav sam sada bio. Kao da ga je po prvi puta oblila boja koju prije nisam vidio u njemu i ta je boja sve činila nesnosno grešnim i bolno prekrasnim istovremeno. Dugina lepeza plesala je oko staklenih čaša na načine koje fizika nije predvidjela, tanjur tjestenine činio se poput moderne umjetnosti, moje bokserice dojmile su me se više nego ikada, a zaista nisam vjerovao da je to moguće. Osjećao sam umor, duboko u kostima i dah života, baš poštenog života koji me ispunjavao i zbog kojeg sam se osjećao kao da ću poletjeti, kao da to mogu kada god zaželim jer me ništa ne veže uz okove zemlje. Sunce je sjalo sjajnije nego ikada, a ja sam se osjećao kao sunce.

Pogled mi je pao na mokar tepih i na tren sam pomislio kako sam noćas imao nezgodu kakvu nisam još od vrtića, a onda mi se sve vratilo.

Ona kabanica. One ruke. Glas. Pokreti. Vidio sam kutiju cigareta i pomislio: „Falusni simbol.“

Istrčao sam na hodnik, zvonio ljudima na vrata, a zatim na ulicu, tražeći bilo koga, ikoga, da ga upitam, da podijelim svoju priču. Mislili su da sam lud i razumio sam ih, vjerojatno po prvi puta u životu zaista sam ih razumio. Ali razumio sam i njihove poglede, sve do jednoga, koji su govorili da je moja priča, nekoherentna isprva, nekoncizna i raštrkana ispunila mjesto u njihovim glavama koje je te noći ispražnjeno istom metodom kao i moja. Bili su to žedni pogledi, vjerujte mi, ljubopitljivi i željni do bola.

Ne znam je li to usađeno duboko u svakog čovjeka atavistički ili je to nešto što smo dobili, nabavili tijekom razvoja, ali znao sam da su sve moje brige gotove. Konačno sam imao cilj. Smisao. Plan.

U povijesti planete Zemlje ne postoji psihijatar koji je imao više pacijenata od mene. Slobodno provjerite. Niti jedan koji je bio slaviji. Niti jedan koji je bio idol. Vođa. Bog.

Nakon mog svjedočanstva, nije mi bilo kraja. Izmuzao sam svaki tren svog dragocjenog sjećanja (i ubacio neke nove, u ime dobrog ukusa) i svaku lipu od svake duše koja mi je htjela povjerovati.

Redali su se, gurajući se u red, čekajući danima i noćima, na snijegu i kiši, paleći svijeće u moje ime, klanjajući se mom liku. Svima sam im dao ime Dora. Svidjelo im se to, iako nisu mogli shvatiti značaj toga. Kupio sam najveći televizor koji sam našao i povremeno sam, priznajem, gledao te ribice kako se još uvijek vrte po svojim besmislenim vodenim stazicama, neke još uvijek gladne, neke site, neke indiferentne u svemu tome. Ali češće sam, priznajem, okretao kanale da nađem neku emisiju o sebi, neko od tisuću gostovanja koje se sigurno repriziralo negdje, potpisivanja knjiga, ljubljenja novorođenčadi, što mi, iskreno, nikada nije bilo najdraže.

No, više nisam bio indiferentan, Kaliban je bio u pravu. Shvatio sam.

Shvatio sam samu srž čovječnosti, svemira, ljepote, tame, svjetla i, što je važnije, ekonomije. Imao sam sve i bio sam sve, nauštrb onih koji su bili ništa.

Ponekad sam se noću, kada bi marmor rulje pred stanom utišao do razine ugodnog zujanja i kada bih bio prepušten samome sebi i svojim maštanjima, vraćao u tu sobu one noći s Kalibanom. Nadao sam se da će se možda vratiti. Nisam znao treba li me to plašiti, hoće li me snaći kazna... Hoće li se stvor predomisliti kada vidi što smo napravili od sebe, kada shvati da je to zapravo ništa, da je sve isto kao i prije, samo strastvenije u toj jednoličnosti.

U svakom slučaju, onaj božanstven, veseo smijeh koji je lebdio nad našim glavama onih prvih par dana nakon Kalibanovog dolaska utišao je jednako blago kao što je i došao, tako blago da većina duša pod nebom nije ni primijetila kako su prostranstva nad njima i pod njima sada tiha i nenapučena. Prošli su dani, godine, a tišina je postajala sve glasnijom, a zvukovi, čak i obični, svakodnevni zvukovi sve dalji, prigušeniji i pitomi.

Ali ja sam primijetio. Slušao sam svaku sekundu te tišine, pamteći svaki otkucaj srca otkucan u tom bespuću samoće.

I nadao se Kalibanu.